יום ג', ט' בחשון תשס"ד (04 בנובמבר)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

דנמרק ויהודיה... [ההמשך מאתמול]
אין זו שאלה של צדק ויחס של כבוד אל היהודים, אלא של שמירה על החירות ועל שלטון החוק הדני. העֲמדה החד-משמעית הזו, כפי שבאה לידי ביטוי בציבור ובממשלה, שיכנעה את הגרמנים כי לפי שעה אין לפגוע ביהודים הדנים, ובוועידת ונזה טען מרטין לותר, נציג משרד החוץ, כי כעת אין זה רצוי לכלול את הארצות הסקַנדינַוויות ב"פתרון הסופי", הן בשל היחס ליהודים באותן הארצות, והן בשל מספרם הקטן. הגרמנים הניחו אז כי שאלה זו תבוא על פתרונה לאחר נצחונם. גם כאשר בא ד"ר ורנר בסט כ"שגריר" גרמניה החדש לדנמרק, לא שונתה מדיניות זו.
השינוי החל להסתמן באביב 1943. משניכר בשדות הקרב כוחן הגדול של בעלות-הברית, גברה פעולת תנועת ההתנגדות הדנית שבראשית הכיבוש כמעט ולא היתה קיימת. המתח העולה מחמת שביתות ופעולות חבלה גרם למתיחות בין הדנים לגרמנים, וכן הועלתה מחדש בעיית היהודים. כל השנים מאז 1940 דאגה הקהילה היהודית שלא להבליט את עצמה, והיהודים ניהלו את חייהם בשקט אך בלי הפרעה רצינית. רגישים יותר לשינוי שחל במצב היו חברי 'החלוץ' שנמצאו בדנמרק, ובחוגיהם עסקו בתוכניות בריחה. נכשל נסיון להגיע ברכבות לחופיה הדרומיים של אירופה, כשהסתתרו אחדים מהצעירים תחת הקרונות. אך קבוצת דיג באי בורנהולם הצליחה להשיג סירה ולברוח בה לשוודיה. הדבר נודע לגרמנים, הם העבירו אזהרה חמורה לממשלת דבמרק והיא הזהירה את הקהילה היהודית. כתוצאה מכך, נוצר מתח מסויים בין הנהלת הקהילה, שנשאה בחלק מתקציב ההכשרה, ובין החלוצים; **וראשי ועד הקהילה איימו לנקוט באמצעים אם ימשיכו החלוצים בנסיונות אלה.**
בסוף אוגוסט 1943, פרץ משבר בין השלטונות הגרמניים ובין הרשויות הדניות, כי הממשלה הדנית לא הסכימה לתביעות החדשות של הגרמנים והתפטרה. המפקד הצבאי הגרמני הכריז על מצב חירום. ורנר בסט ניצל את ההזדמנות והציע לשלטונות בברלין לגרש את היהודים. אמנם, התברר שבסט עצמו לא היה מעוניין שהתוכנית תוצא לפועל וחשש לשיבוש רציני ביחסיו עם הדנים. ואולם, בלילה שבין 1 ל- 2 באוקטובר 1943 (**ליל שבת, מוצאי ראש השנה**), התחילו הגרמנים במאסר היהודים. הידיעה על הגירוש המתוכנן הוגנבה לחוגים שונים של הציבור הדני **בידי גרמנים שונים**, ועוררה תגובה ספונטנית נגדית. הדנים הזהירו את היהודים וסייעו להם לעבור למקומות מסתור, ומהם החלו לצאת לחופים ולעבור בעזרת הדייגים הדנים לשוודיה.
תחילה, היתה הפעולה מקרית וספונטנית, אך עד מהרה הצטרפה תנועת המחתרת לפעולה ושיכללה את אירגון הבריחה. אפשרות לכך ניתנה לאחר הכרזה פומבית של ממשלת שוודיה שהיא מוכנה לקלוט את הבורחים. בדנמרק עצמה **פעלו כל חוגי הציבור להגנת היהודים**. לשלטונות הגרמניים הגיעו עשרות מחאות של ארגונים כלכליים וחברתיים ובכללם מחאה של **המלך קריסטיאן ה- 10**. ראשי הכנסייה מחו בפומבי וקראו לציבור מעל דוכן הכנסיות לעזור ליהודים. האוניברסיטאות נסגרו לשבוע ימים והסטודנטים יצאו לעזור במבצע. {ההמשך והסיום, בע"ה, מחר}
[האנציקלופדיה של השואה]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל